

Fokus på ledelse

■ Ledelse i fokus er en artikelserie, der sætter fokus på de opgaver, du har som leder af en landbrugsvirksomhed. Serien er på otte artikler, der følger hen over sommeren. Hver gang beskriver en af dine kolleger sine udfordringer suppleret af en ekspert. Brug artiklerne som inspiration til at sætte fokus på og udvikle din egen ledelse. Indholdet i artiklerne bygger på projekter gennemført af Videncentret for Landbrug.

Vasen - det betyder navnet

Vasen har intet med blomster at gøre men kommer af det gamle ord "vasevej" - en ophøjet vej over et vådt område. Stedets fulde navn er Naturbruget Vasen, og "fornavnet" skal signalere, at naturen bruges med respekt og omtanke - holdninger, som Pia Arentoft og Jan Tvede gerne vil have deres kunder til at dele. Derfor foretrækker de også at tale om dem som deres gæster.

»For gæster er meget velkomne, men de skal også følge visse regler. De ganske få, der ikke ønsker det, undværer vi gerne.« fastslår Pia Arentoft.

SE MERE

- på vasen.dk

Vasen - det dyrker de

På 15 hektar af ejendommen dyrkes manuelt jordbær, hindbær, solbær, ribs, stikkelsbær, kartofler, løg, rødbeder, gulerødder, ærter, grønne asparges plus kål og salater af alle slags. Resten af jorden er lejet ud til kornavl eller henligger som skov og eng. »Det er da hårdt med så mange forskellige produkter, som alle skal sås og passes i flere omgange for altid at være friske. Men vi lever af det, der er svært. Kunne det gøres med maskiner i stordrift, var der nok mange, der gjorde det,« siger Jan Tvede. Økologisk drift har været overvejet, og parret har en økologisk driftslederuddannelse.

»Men økologi vil lægge 35 procent på priserne, og det tror vi ikke går,« bemærker Pia Arentoft.

Jordbærtærte er en populær eftermiddagsspis - også hos børnene.

Vasen - det serverer de

Menuen i cafeen byder blandt andet på hjemmebagt brød med honning og bær om formiddagen, en kartoffelmad, salat eller dampet spidskål til frokost og bærtærte om eftermiddagen. »Kortet er begrænset for at driften kan være effektiv. Til gengæld har vi fuld kontrol med råvarerne og kvaliteten,« forsikrer Pia Arentoft.

Hun peger på endnu en funktion af cafeen.

»Her demonstrerer vi, hvordan produkter som røde spidskål og bolsjestrubede rødbeder kan bruges - det kan folk nogle gange være i tvivl om.«

Rådgivning om bedre indtjening

Naturbruget Vasen er med sin direkte afsætning til forbrugeren en landbrugsvirksomhed, der ikke findes mange rådgivningstilbud til. Men området er i vækst, og derfor arbejder Videncentret for Landbrug netop nu på at udvikle et koncept, der kan imødekomme behovene hos iværksættere af denne type. Det sker under navnet »Værditilvækst - bedre indtjening på råvarerne«.

MERE INFO

- hos Gustaf Bock, gub@landscenret.dk.

Pia Arentoft og Jan Tvede: »Vi kan sætte nok så mange ord på vores produkter - men det er når folk smager på dem, at de bliver overbevist.« Alle fotos: Naturbruget Vasen.

De er frontløbere med fælles virksomhed

I snart 25 år har Pia Arentoft og Jan Tvede solgt kvalitetsgrønsager, bær og oplevelser fra deres ejendom i nærheden af Frederikshavn.

»Vi sørger for, at vores kunder får en oplevelse - plus naturligvis friske varer med hjem.«

Sådan karakteriserer Pia Arentoft og Jan Tvede den virksomhed, som de sammen har drevet i næsten 25 år under navnet Naturbruget Vasen. Det rent fysiske produkt udgøres af kartofler plus et stort udvalg af grønsager og bær - alt sammen hjemmedyrket. Salget sker dels via selvpluk, dels over disken i ejendommens gårdbutik fra slutningen af maj til midt i august.

Oplevelsesdimensionen er ikke mindst knyttet sammen med pluk selv-aktiviteterne, hvor kunderne bliver sluppet løs i markerne.

»Folk føler en stor glæde ved at grave kartofler op og se børnene fylde deres plastic-spande. Familier har det fantastisk med at være her,« fortæller Jan Tvede.

Men også den omliggende natur byder på oplevelser. Vasen ligger smukt omkranset af bakker og ned til en ådal. Det kan man blandt andet nyde, når man tager stien ud til jordbærmarkerne.

Vel tilbage herfra kan man supplere med endnu en oplevelse: Et besøg i cafeen, hvor der også er inspiration at hente til anvendelse af gårdens produkter.

Ideelt til kartofler

En virksomhed af denne art lå på ingen måde i kortene, da de to bymennesker Pia Arentoft

Selv om Vasen ligger for enden af en 2 km blind vej, bliver kunderne ved med at komme. Her er tredje generation i en familie for første gang med ude at grave kartofler.

og Jan Tvede i 1985 købte den vendsysselske ejendom med 34 ha jord til. De to ville bare have et natur-skønt sted at bo.

En lille køkkenhave afslørede imidlertid, at stedet var ideelt til dyrkning af kartofler. Jorden er let, sandet og ligger højt.

»Det er tidlig jord - vores kartofler er samtidige med Samsøs,« konstaterer Jan Tvede.

Året efter solgte de kartofler til selvopgravning, og snart efter fulgte en hektar med hindbær. Den afgrøde var det imidlertid umuligt at få økonomi i ved salg til GASA eller marmeladefabrikker.

Hjælpen var dog ikke langt væk. Et par damer fra nabolaget ringede og spurgte, om de kunne lave selvpluk. Regnestykket så fornuftigt ud, og ideen var født. Snart efter blev der suppleret med en hektar jordbær.

»Selvpluk hos os er vel og mærke ikke bare efter rester. Markerne er kun til det formål,« understreger Pia Arentoft.

For at undgå kaos er alle

rækker nummereret. Så får hver plukker sin række og markerer af-slutningsvis med et lille flag, hvor langt hun/han er kommet. Der kan den næste så starte.

Gør kunderne til ambassadører

Siden 1997 har parret levet fuldtids af den fælles virksomhed. I en årrække markedsførte de den blandt andet gennem salg på torvedage i Frederikshavn, Sæby og Skagen. Det er nu droppet, og alt salg er samlet hjemme. Ud over sparede ressourcer har det den anden stor fordel:

»Her kan vi sælge en totaloplevelse, hvor vi selv isenesætter alt. Det kan du ikke gøre på et torv eller i et supermarked for den sags skyld, hvor din friske kvalitetsmærkevare let kan blive "forurennet" af omgivelser, du ingen indflydelse har på,« forklarer Pia Arentoft.

Selv om Vasen således ikke længere viser flaget på de tre torvedage, er hele Nordjylland fortsat marked for virksomheden.

»Og vores allerbedste markedsføring er kunder, der vir-

ker som ambassadører for os. Det opnår vi blandt andet ved at give dem noget ekstra oveni: Det kan være en snak i butikken om produkterne eller stedets historie. Det kan også være smagsprøver eller en blindsmagning af jordbær-sorter,« fortæller Pia Arentoft.

Arbejdsgiver for 10-12 unge

Man kommer i bogstaveligste forstand ikke sovende til en virksomhed som Vasen. Hele foråret og sommeren står Pia Arentoft og Jan Tvede op kl. 4.30 hver morgen, og fritiden er stillet i bero.

»Heldigvis er vi begge to ret gode til powernapping, så vi er til at holde ud for os selv og andre,« siger Jan Tvede med et smil.

Det er også nødvendigt for at løse den udfordring det er at være arbejdsgiver for 10-12 unge - plukkere og medarbejdere i butikken.

»Vi skal jo videregive hele ånden af imødekommenhed og glæde til dem. Det har vi ingen ud-dannelse i, men vi prøver os frem, læser en del - og trækker på vores datter, der er uddannet i ledelse, som sparringspartner,« fortæller Pia Arentoft.

Månederne uden for sæsonen bliver blandt andet brugt til forbedringer, som kan lette arbejdet, når det brager løs. Men der bliver også tid til at hente inspiration, ikke mindst i helt andre boldgader: et museum i Slovakiet, en kultursti i Norge, en cykelparkering på Fyn ...

»Og jeg blev fyr og flamme, da jeg smagte gammeldags øllebrød på en grødcafé i København. De kan altså noget derovre. Og vores café skal jo også hele tiden forny sig,« påpeger Jan Tvede.